

Prædiken til Langfredag

Markus 15

Det er voldsomme tekster, som vi har hørt læst fra alteret i dag. Langfredag er en voldsom dag. Vi hører om, hvordan tre mænd bliver henrettet på den mest ydmygende og grusomme måde ved at blive hængt op på et træ for langsomt at dø af sult og tørst. Og inden fortællingen om Jesu død på korset hørte vi om Abrahams ofring af sin egen søn, Isak. Hvis ikke englen havde grebet ind, havde Abraham ført kniven og ofret sin egen søn til Gud. Det er ikke for børn, det her.

Gud sætter Abraham på en prøve, han vil undersøge om Abraham er lydlig. ”Abraham”, kalder han. ”Ja, Herre”. ”Du skal give mig din søn som et brændoffer på et bjerg ved Moriija-landet, jeg fortæller dig senere hvor”. Og Abraham adlyder, pakker sine tasker, tager to af sine tjenere med, kløver brændet til offerbålet og drager så af sted sammen med sin søn Isak.

Det er voldsomt, alt for voldsomt. Abraham er villig til at adlyde Gud, selv når Han kræver, at han skal ofre sin egen søn. Han gør de nødvendige forberedelser. Vi fornemmer, at der ligefrem har været en art håndbog for, hvordan ofringer skal forberedes. Der skal

kløves brænde, æslerne skal pakkes, der skal udstyr, reb og værktøj til at bygge et alter med og remedier til at lave ild. Abraham arbejder sikkert, næsten helt søvngængeragtigt. Det fornødne bliver gjort, og næste dag drager han af sted sammen med Isak.

Da de kommer frem, bygger Abraham alteret, lægger brændet på bålet, binder sønnen, som flere gange har spurgt: ”Hvor er offerlammet, far?” Vi mærker i Isaks spørgsmål både en vis ængstelse og nysgerrighed. Abraham lægger så Isak op på alteret, tager kniven, hæver hånden – solen skinner i knivens blanke metal – og først da stoppes han af englen, som råber til ham: ”Gør ikke drengen noget. Tag i stedet vædderen, som sidder fast i krattet bagved, og giv den som et offer til Gud”.

Jeg tør slet ikke tænke på, hvad Isak eller Abraham har tænkt om eller sagt til hinanden bagefter. Selv synes jeg, det er en uhyrlig tanke, at Gud på denne måde vælger at sætte Abraham på prøve. Endnu mere uhyrligt er det, at Abraham lader sin tro på Gud komme imellem ham og hans egen søn, sådan at han er villig til at slå sin søn ihjel for

Redaktion
Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Guds skyld.

Hvilken Gud er det, som kræver, at man skal slå sin egen søn ihjel? Hvilken far er det, som er villig til at slå sin egen søn ihjel for Guds skyld?

Og hvorfor skal vi høre om det i dag – på langfredag, hvor Jesus bliver henrettet på korset?

Måske fordi der er en tæt sammenhæng de to fortællinger imellem. Måske fordi fortællingen om Abraham og Isak kan være med til at tydeliggøre, hvad som det er, der sker på korset i dag.

Jeg tror, at fortællingen om Abraham og Isak er en fortælling, der afviser menneskeofringer. For selvom det for os lyder uhyrligt, har det tidligere været sådan, at man også ofrede mennesker til Gud. Man nøjedes ikke med at ofre dyr. Sjældent ofrede man sine egne børn, men man ofrede mennesker for at stille guden eller guderne tilfreds. Særligt hvis der var krise, for så måtte man gøre noget for at få guderne i ryggen for atter at få etableret orden frem for kaos. Offeret er her en bøn om atter at modtage Guds velsignelse, at Gud atter vil bringe orden i kaos.

Men hvad så med korset? Er korset ikke et udtryk for, at Gud kræver et offer, at hans egen søn skal dø, for at Gud atter kan elske os? Sådan er korset i hvert fald ofte blevet udlagt ud fra en kombination af juridisk og økonomisk tænkning. Jesu død på denne

måde traditionelt blevet udlagt som et sonende offer til Gud.

Men hvad siger Markusevangeliet? Siger det, at Gud, som Abraham, er villig til at slå sin egen søn ihjel for en højere sags tjeneste? Er Jesus en ny Isak? Var hele Jesu liv en vandring med Gud hen imod det bjerg, hvor Gud til sidst førte kniven – uden at en vædder kom imellem?

Jeg tror det ikke. Jeg tror i stedet, at det er os, som fører kniven, at det er os, som slår Jesus Kristus ihjel på korset. Dengang som nu.

Jesu død på korset er ikke en bekræftelse, men et stort overbud af fortællingen om Abraham og Isak. Hvor menneskeofringer bliver afvist i fortællingen om Abraham og Isak, afviser evangelierne – i modsætning til fortællingen om Abraham og Isak – at Gud er en Gud, som kræver ofre. ”Barmhjertighed vil jeg, ikke slagtofre” har Jesus selv sagt, at Gud, hans far siger. Det kildrer ikke velbehageligt i Guds næsebor, når han lugter brændt kød eller modtager menneskeofringer på anden vis.

Jesu dør, fordi vi mennesker ikke kan tåle at høre hans budskab om, at vi skal elske vores næste som os selv. Vi kan efter Jesu forkyndelse ikke længere misbruge Gud som et argument for at sætte skel imellem ”indenfor” og ”udenfor”. Vi kan ikke dømme hinanden ude i Guds navn. I stedet må vi lade den endelige dom over vores liv tilhøre Gud. Vi skal leve vort liv i visheden om, at

Gud lader solen stå op over både retfærdige og uretfærdige og lader det regne over både gode og onde. Det tilkommer ikke os at dømme nogen i Guds navn, det tilkommer ikke os at tage nogen andens liv i Guds navn – heller ikke Guds egen søn.

Gud viser os langfredag, at Han selv er villig til at gå i døden for vores skyld. Han ofrer sig for os, hvilket er noget ganske andet end at kræve et offer af os. Guds hjerte bløder langfredag, som en far, der har mistet sin søn. Som en søn, der har sat sit liv ind på at redde andres liv.

Langfredag erfarer vi med den stærkeste tydelighed og kraft, at Gud ikke er hævnens, men barmhjertighedens Gud. Gud er hverken selvoptaget eller forfængelig. Han tænker ikke småligt på at holde fast i sit eget ry og sin egen ære. Han går i døden som gudsbespotter for at sætte os fri, for at føre os fra død til liv – også i dette liv. Amen

Hans Vium Mikkelsen
Lektor på TPC og hjælpepræst i Hammelev sogn

Salmer: 433 - 189 - 188 - 193 - 216 - 192